
ERVNT NVTRICES
REGINÆ
TVÆ
Reg:
Coll:
Oxon.
ROBERTVS
EGLESFIELD
CLERICVS

Presented to the Griffith Library
by the Queen's College,
1939.

DE INSCRIPTIONE QUADAM ÆGYPTIACA

TAURINI INVENTA

ET CHARACTERIBUS ÆGYPTIIS OLIM
ET SINIS COMMUNIBUS EXARATA

IDOLO CUIDAM ANTIQUO
IN REGIA UNIVERSITATE SERVATO

AD UTRASQUE ACADEMIAS
LONDINENSEM
ET
PARISIENSEM

RERUM ANTIQUARUM INVESTIGATIONI
ET STUDIO PRÆPOSITAS

DATA EPISTOLA

ROMÆ MDCCLXI.
EX TYPOGRAPHIA PALLADIS

TYPIS NICOLAI, ET MARCI PALEARINI
PUBLICA AUCTORITATE

CELSISSIMO REGIOQUE PRINCIPI

VICTORI AMADEO

DVCI SABAVDIAE &c. &c. &c.

NOVO GERMANICO

DELICIIS POPVLI SVI

AEGYPTIACAE ANTIQVITATIS STVDIVM

MISSIS, VT EIVS DESIDERIO SATISFIERET,

A REGE IN ORIENTEM INDAGATORIBVS

BENEVOLENTIA VERE EXIMIA ET SINGVLARI

IAM PROMOVENTI

INSCRIPTIONIS AEGYPTIACAE

TAVRINI IN MVSEO REGIO SERVATAE

INTERPRETATIONEM

ET

INVESTIGATIONES

SVPER EA FACTAS

D. D. D.

HVMILLIMVS, ET OBSEQVENTISSIMVS SERVVS

TVRBERVILLVS NEEDHAM

EX SOCIETATE REGIA

LONDINENSI

CELEBERRIMIS
ACADEMIIS
LONDINENSI, ET PARISIENSI
RERUM ANTIQUARUM
INDAGATIONI, ET STUDIO PRÆPOSITIS

ILLUSTRISSIMI ACADEMICI

ANIMUM mihi non parum commovit nuperrima præfatio operi, quod jam jam in lucem prodiit præfixa [1]. Quis non indignaretur rem tanti momenti facetiis, nullius penè saporis, scurrarum, & mimorum more tractari. Mendaciis Sinensium a nobis longo maris, terræque tractu dissitorum per fas, & nefas utcumque litandum est, ut proteratur Sacrorum Codicum auctoritas, & historia fabulosa prorsus,

1 *Histoire de Pierre le grand Empereur de Russie.*

ſus, vel ipſis Sinenſibus fatentibus, ubi agitur de illius Imperii principio, & antiquitate, obſervationibus aſtronomicis, ipſum anteuntibus diluvium, muniri falſo dicitur, cum prima ab ipſis Sinenſibus eclypſis deſignata coæva ſolum ſit circa circiter vocationi Abraham. Qui contra ſentit, imbecillitatis illi nota inuritur, miſerum aliquod in triviis plebi diſperditur carmen, vanitatis arguitur, & dicteriis impetitur, quorum in dies erumpens ad nauſeam uſque creſcit multitudo; nec ſolus Scurra Pantolabus, irriſoribus ſcatet Europa, ut locuſtis Aſia, & ſcomma pro omni argumento eſt; peccatum non infrequens hoc, ne dicam Sæculi, quantumvis faſtuosè incedat, & philoſophiam prætexet turba hominum ratione furens, & mentem paſta deliriis. Luditur in nomine, dicteriis, & epigrammatibus res agitur, Salus Populi,

puli, ſuprema lex, Pharmacopolis, Mimis, Nepotibus dijudicanda, & definienda traditur, omne breve dictum ſale aliquo conditum pro oraculo eſt, ipſaque Religio condemnatur more inſolito, quo non cuperet vel abſolvi. Cæterum ſi vapor ſit horum Virorum halitus, qui ſcientiam ſibi arrogant univerſalem, flores, & fructus nobiliſſimos rubigine inficiens, melius ſanè omninò erit pauca rectè, & firmiter ſcire, quam multa fatalibus mixta erroribus. Veritati tam indignè, & indecenter obrutæ aliquatenus ſuccurrendum duxi, manuſque porrigendas Viris, qui tam benè de republica literaria meriti fuerant; indicaſſe ſufficiat, ſat Orbi litterario & ipſi, & quem habent in hac re Adverſarium, noti ſunt. Arma undique conquirenti occurrit Taurini Inſcriptio ignoti prorſus generis fronti, naſo, ge-

nis, mammellisque Simulacri cujusdam ex marmore nigro confecti exarata, quod verè Ægyptiacum marmoris species, capitis ornamenta, sculpturæ stylus, frons, facies, & pectus caracteribus exarata, totius denique figuræ compta quædam simplicitas, & elegantia declaravere, quam & *Isidem* diu denominaverant illius gentis Antiquarii. Inscriptionem sæpius videram annis ab hinc decem, sed non hisce oculis; oculorum aciem simul & exquirendi vim mihi acuerat Dicacis famam tam infæliciter captantem indignato præfatus Auctor. Hanc inscriptionem sedulo in chartam transferendam duxi, simul & simulacri imaginem delineandam curavi. Me movit postquam paululum in hac investigatione processerim, non sola characterum inspectio, quos intento animo sæpius consideravi, quique quam proximè

mè quorumdam characterum Sinensium, quos olim videram, similitudinem, ac speciem referebant, sed & illorum ordo, dispositio, & ab invicem disjunctio. Hinc facilè colligebam unumquemque verbi vim habere separatim ad morem Sinensium. In Scripturis Alphabeticis multi characteres ad unam vocem formandam simul coeunt, & recurrit sæpius ejusdem characteris combinata repetitio; hic nulla talis combinatio, nulla nisi duorum ex omnibus characterum repetitio, qui & disjunctim a cæteris prorsus stabant. Gnosticis verò Basilidianis, & Valentinianis hæreticis, qui in astrologicis olim tam pueriliter lusere, hos characteres attribuere, & scalpelli perfectio, & operis compta elegantia ab illorum temporum artificio longè diversa prohibuere. Huc accessere observationes super hac re tam fæliciter simul, & ingeniosè

ſe a ſummis viris Dominis de Guignes, de Barthelemy, & de Smidt jamdudum inſtitutæ. Hi facem investigationi huic omnino prætulere, nec ſine illis in mentem mihi incidiſſet forſan vel minima hujus rei ſuſpicio. Hoc fateri non erubeſco, quicquid dixerit cui horum Academicorum induſtria, & in obſervando vis deſpectui eſt; nec enim omnibus datum eſt ſentire omnis generis argumentorum vim, nec noverunt hi homines maximi momenti inveſtigationibus præluxiſſe ſæpenumero obſervationes tantæ, ut ita dicam, ſubtilitatis, ut oculorum aciem, ſi paulo ſit hebetior, vel plane effugiant, vel organi diminutæ vitio debiliter ſatis afficiant.

Cæterum quod me magis immediatè tunc temporis Taurini affecit, & in hanc injecit ſuſpicionem directè, ſimul & in diſquiſitio-

tionem, quam institui, inspectio fuit nuperrima duorum voluminum, quæ antiquitatum Herculanarum descriptionem continebant. Tot picturæ simul in unum intuitum coacervatæ Architecturam omni modo variatam, & ornamenta diversi generis ex Ægypto derivata referentes, quæ stylum eodem tempore Sinensem planè redoluere, intimam illarum Gentium unionem, & commune societatis vinculum, vel colonia facta ab una ad alteram regionem, vel unitis commercio Nationibus ad oculum demonstravere. Percurrat hoc intuitu candidus quicumque simul & oculatus Judex, secumque videat, si casu tanta rerum, & styli similitudo accidere potuerit. His adijciat multa alia ad rem pertinentia ex variis Auctoribus colligenda, qui artium, & scientiarum originem scrutinio satis

ſatis exacto ſubjecere, & nominatim, ut multa alia omittam, artem antiquiſſimam chartam ex papyro, qui cannæ genus eſt, conficiendi, quæ uſque hodie apud Sinas viget.

Per litteras igitur ad Civitates Pekini, vel Quantong datas quæſtionem, quam mihi propoſueram, unice reſolvendam ſperaveram, ſimul & traſmittendam quantocyus ſtatueram; rem tanti momenti Romæ reſolvi poſſe non occurrit vel minima ſuſpicio. Interim mihi gratulor, quod non profunde nimis in his rebus verſatus fuerim, ſimul quod & hæc ſtudia ſatis ingrata ſolum pro re nata amplexus fuerim, aliis mihi potioribus magis ſemper intentus; etenim ſi plus juſto forſitan ſapuiſſem, e puteo, quo jacebat obruta, non prodiiſſet veritas. Ecce mihi oblata ſuper hac re ſententia Antiquarii cujuſ-

jusdam, ad omnia parati, & cui aliquid aliquando ignorare pudori forsitan est: *La figura è di bassi tempi appartenente agl' errori de' Gnostici, e Valentiniani; i caratteri sono arbitrarj, e de' medesimi tempi; i Chinesi antichi, e moderni non hanno caratteri di figure composte; li Egizj non hanno mai formata Deità in questa maniera*: Hoc nodum est illico Alexandri more solvere, & si in omne mysterium simul paratus quæstiones hujusce generis ex tempore, & sine studio resolvendi in me munus suscepissem, forsitan huic oraculo vel acquievissem, vel ex penu meo aliquid non absimile statim deprompsissem. Ignorantia mea in multis mihi satis nota, & naturalis quædam diffidentia inquisitioni ulteriori locum præbuit. Fors mihi obtulit Sinensem Pekino natum, in Bibliotheca Vaticana libris, & manuscriptis Sinensibus præpositum huic

[1] huic inſcriptionem ſtatim Romam adveniens exhibui, ſed nihil prorſus aſpectu primo intellexit, quippe cui recentiores ſolum ſuæ Gentis characteres familiares fuerant; interrogabam, an & veteres priorum temporum ſcriptores, quorum magna apud Sinenſes Litteratos copia eſt, iiſdem ac recentiores characteribus uſi fuiſſent, reſpondit, alios omnino a recentioribus aliis temporibus characteres in uſu fuiſſe, qui in lexicis ad hoc inſtitutis quærendâ eſſent, ut apud nos obſoleta verba, & inſcriptionem ſecum domi retulit maturius examinandam. Poſt aliquot dies regreſſus duodecim mihi Characteres Simulacro Taurinenſi inſculptos ex toto nı mero extractos cum interpretatione latina retulit, quos invenerat in lexico Sinico

1 *Joſephus Lucius Vu in Bibliotheca Vaticana Scriptor Sinenſis, & Codicibus Sinenſibus tam manuſcriptis, quam exaratis præpoſitus.*

Sinico ſatis amplo viginti ſex volumina complectente, quod tempore Kang-hi Imperatoris verſus finem poſterioris ſæculi Pekino exaratum fuit, & donatum Bibliothecæ Vaticanæ ab Eminentiſſimo Cardinale Davia jam defuncto.

Si cui deſiderium ſit inquirendi quo modo linguæ Sinenſi, quæ characteribus totidem verba diſjunctim ſignificantibus, non litterarum Alphabeticarum combinatione exprimitur, fabricari & inſtitui poterit Lexicon, noverit ordinem characterum ex numero linearum, quibus quiſque conſtat, deſumi a maxime ſimplicibus ad magis compoſitos ſenſim procedendo.

Hoc ſucceſſu quantumvis elatus non ſtatim cauſam duxi finitam; adhibendi erant teſtes oculati orbi litterario bene noti, & comparandi quam exactiſſime characte-

res singuli cum singulis, tam hi quos exhibet Inscriptio Ægyptiaca, quam illi prorsus iidem, quos invenerat Interpres Sinensis in lexico Sinico. Nulli magis noti, quam R. P. Jacquier ex Ordine Minimorum cujus commentaria in Newtoni principia toti Orbi innotescunt, & doctissimus suæ Sanctitatis CLEMENTIS XIII. antiquarius Dominus Venuti. Hisce postea meis precibus se adjunxit pro summa sua humanitate Dominus Wilcocks Anglus vir probatæ eruditionis simul, & ingenii, qui hanc investigationem totis viribus promovit, & mihi magno adjumento fuit. Res votis plane successit, & characteres hi duodecim hinc illic comparati, singuli cum singulis, iidem prorsus utrobique in apertam prodiere lucem. Quod autem ad interpretationem attinet, hæc characteribus recentioribus in Lexico simul appositis,

positis, ut nobis ajebat Interpres, & synonymis, quibus jam utitur natio Sinensis, ipso Interprete sensum præbente innotuit. Satisfactum planè nobis erat, & ulterius procedendum in hoc scrutinio decrevimus, non sine plena spe omnes alios similiter characteres, quibus constabat Inscriptio, industria adhibita, & improbi laboris vi inveniendi; tres vel quatuor dies alii nos voti compotes reddidere: ad Bibliothecam Vaticanam regressis cæteros omnes characteres, quos paginis simul, & lineis, codicibusque designatis in chartâ antea notaverat, monstravit in eodem Dictionario Interpres Sinensis, & sensum simul totius Inscriptionis Ægyptiacæ reddidit.

Novi credulitatem in multis, in aliis incredulitatem eorumdem hominum; in fabulas, quas ex suo penu deprompsere, sæpè prorsus pue-

riles proni, veritates arduas rejiciunt, invias non sapiunt, nec peccatum hoc indoctorum solum, imò docti suis præjudiciis non carent, nec erroribus, quos avidè amplectuntur, & fovent; hæc præjudicia tollit, vel diminuit disciplina philosophica, si suis limitibus contineatur, sed rarò nos ab omnibus eximit; *Iliacos intra muros peccatur & extra*. Si verò, ut sæpenumero fit hodie, qui his studiis dediti sunt *in contraria currant*, non Philosophos hos, nequidem homines nominaverim:

> *Hostem dum fuge[illegible] se, Fannius*
> *ipse peremit*
> *Dic mihi quis furor est ne moriare mori?* Martial.

ideo testes in hac re adhibui, viros bene notos, & fide dignissimos, quorum testimonium recusari nequit, & hi nomina sua appo-

posuere; paginas insuper, & tomos Dictionarii Sinici singulos exhibentes characteres indicavi in tabula, quæ simulacrum Ægyptiacum cum inscriptione sua delineatum repræsentat; In promptu apud Bibliothecam Vaticanam toti orbi litterario apertam ipsum Lexicon est, & quamvis paginæ lingua Sinica numerentur, quam communiter Europæi ignorant, tamen tomis in margine codicum romano more numeratis, cum unusquisque codex non multa contineat folia, facilis est labor, siquis incredulus hoc velit, paginam indicatam in tabula sine Sinensi Interprete investigare. Character quæsitus inter multos alios, quos exhibet folium, oculo intento, & lineatim paginam percurrenti, cum unusquisque character separatim stet a suo vicino sat dissitus, æque faciliter se prodit; potest verò hoc lexicon

in usum etiam Europæorum facile redigi; ab autographo enim a sinensi interprete facto, in quo latinam unicuique characteri Sinensi interpretationem apponere licet, non multo labore, nec multis impensis exarari poterint in ligno tabulæ ad morem Sinensium, & multa inde exemplaria in publicum usum dari. Viginti sex volumina, seu codices continet hoc opus, sed tenues satis, & non plures forsan in unoquoque volumine, quam centum circiter folia. Sine Sinensi Interprete in statu præsenti nullius plane est nobis usus; hoc vero si fiat, publici juris erit, & omnibus, quæ supersunt Ægyptiorum monumentis applicabile; sed de his satis vel sceptico pertinacissimo; pauca de Inscriptione ipsa, & interpretatione apposita percurrere libet. Simplicem vero narrationem pro præsenti

ſenti tempore inſtituere volens, hujus inveſtigationis momentum, omni alia inquiſitione amota, cæteriſque pene intactis, quæ ad rem pertinent, doctis Europæ Antiquariis, Vobis ante omnes alios, illuſtres Academici, quo debite ponderetur, relinquendum cenſeo.

Maxime igitur notatione dignum arbitror, quod & omnem hominem, ad quem hæc ſcripta perveniunt, ut diligenter ſecum perpendat, moneo, alterius omnino naturæ eſſe, & diverſi plane momenti inveſtigationem characterum prædictorum, qui hoc Lexico Sinico probantur olim Ægyptiis ſimul & Sinenſibus communes fuiſſe, ab ipſorum interpretatione appoſita. Ab hac veritate unicè pendet controverſia ſepoſita plane; utcumque hæc ſe res habere poterit, interpretationis fidelitate. Inveſtigatio characterum, ſive

comparatio facta, ut eosdem planè utrinque fuisse constaret, plurimorum oculato testimonio gaudet, & omnibus omni tempore methodo a me jam proposita innotescere poterit. Explicatio vero Inscriptionis Ægyptiacæ, quam apposui, ab unius Sinensis Interpretis auctoritate pendet, cum lingua Sinica nec mihi, nec meis amicis, qui simul mecum in hoc scrutinio collaboravere, nota sit; nec mei interest si hujusce hominis utcumque fide digni rejiciatur in hac re testimonium; mihi sufficit, & omni alii cuivis veritatem serio indaganti characteres Inscriptionis prædictæ omnes in Lexico Sinico cum jam nominatis testibus invenisse, & vidisse tales prorsus sine vel minimo dubio hinc & illinc exaratos. Causa finita est, nec ullus dubitabit Ægyptios olim, & Sinenses communi socie-
tatis

tatis vinculo obstrictos fuisse, si non & communi gaudeant origine, & una natio non sit surculus excisus ab altera. Soli hominum curiositati litavi igitur investigata sedulo simul, & in publicum data litterali prorsus, quam apponi volui, characterum Ægyptiacorum interpretatione latina cum characteribus Sinensium recentioribus, & sinonymis.

Nec male inferat exinde quis me vel minimum dubitare de fidelitate Interpretis; quod me hoc modo contra litigiosos præmuniverim, rem paucis accipite. Maxima apud plurimos Sinensium auctoritas est, ipsaque Scriptura & communi aliarum gentium traditione veraciores volunt, qui æternitati Mundi cum Aristotile, vel ignotæ saltem origini famulantur, & Sacri Codices, ut despectui sint vehementer satagunt; interesse tamen

men poterit aliquando eorumdem; qui non solum in nullius magistri, sed nec in sua verba jurant, Sinenses cum Ansono nostro inter homines, & flagitiosissimos, & mendacissimos tanquam nulla fide dignos depingere, si erroribus suis, quos omni modo fovent, obsistere vel minimum deprehendantur.

Quo teneam vultus mutantem
Protea nodo?

Ideo Sinensis Interpretis causam a mea omnino separatam volui, ideo & illius testimonium ab aliorum testium auctoritate in hac lite irrefragabili caute ut sepositum sit exigo. Cæterum de Interpretis veracitate, & interpretationis fidelitate nullus dubito, imo & ut hoc mihi persuadeam, multæ simul rationes satis fortes concurrunt.

Simulacrum, de quo hic agitur, nec viderat unquam, nec de materia illius quidquam noverat, imo nec

nec de forma; aliud, quam quod minuſcula ſuper chartam delineatione non adumbrata apparuit; interpretatione tamen ab illo data innotuit illico & lapidis, ex quo confectum erat ſpecies, & color, menſura inſuper Statuæ prototypi, unde deſumptum erat, quæ ſàt exactè correſpondet latitudini frontis in ectypo, quantum ſolo intuitu mihi judicare fas eſt.

Rurſus, hiſtoriæ Ægyptiacæ, & rerum antiquarum expers planè erat, ut mihi ſatis conſtabat, nec hujus controverſiæ inter doctos natæ de ſuæ Gentis origine ullam, vel minimam ſuſpicionem habebat; attamen reſtantibus adhuc tribus characteribus ſimul cum aliis in Lexico Sinico inventis, quorum nullum ſenſum reddere valebat, quoſque nomen proprium alicujus perſonæ referre ſuſpicabatur, cum ſonum ab ipſo horum characterum quærerem,

rem, prodiit nomen plane Ægyptiacum *Shi-Sou-Chi*; cujus ultima ſyllaba *Chi* ad morem *C* italorum pronuncianda eſt.

Inſuper, ut ipſius peritia ſaltem in characteribus Sinenſium recentioribus, quod neceſſarium plane interpretationi erat, innoteſceret, columnam ſynonymorum ad hodiernam illius Gentis normam apponi antiquis characteribus ab ipſo volui, quod & illico currente calamo fecit; & ſi parum utilitatis inde mihi & lectoribus ultra proveniat, ſaltem hoc lucro fuit, quod character antiquus naſo Simulacri exaratus, qui numerum I. exprimit, omnino idem ſit cum charactere recentiori, cujus extat adhuc uſus apud Sinenſes; nec multum differt character antiquus Ægyptiacus, quo exprimitur numerus 9. a recentiori Sinenſi. Hoc notatione digniſſimum eſt non ſolum, quod

quod confirmet cum aliis commune ſocietatis vinculum, quo Sinenſes olim & Ægyptii obſtricti erant, verum & characterum tam Sinenſium, quam Ægyptiacorum a ſignis Symbolicis derivationem, ut extenderetur magis, & perficeretur hoc primum ſcripturæ genus, demonſtret; *Sagitta* quippe, quam character hic refert inter ſigna ſymbolica non infrequens eſt, & *Serpens* ſive character ſerpentinus, quo exprimuntur in inſcriptione Taurinenſi *ſimilitudo*, ſive *identitas*, vere ſignum ſymbolicum eſt duodecies ad minimum exaratum Obeliſco magno, qui dicitur Seſoſtris, & fuit Auguſti Cæſaris olim in Campo Martio erectus, nunc Romæ jacens; multoties vero videri poterit idem ſignum ſuper alia monumenta Ægyptiaca. Hoc ad cognationem characterum, & ſymbolorum demonſtrandam plane ſufficit,

cit, illudque scripturæ genus probat non esse nisi hujus extensionem.

Verum ut ad Inscriptionem ipsam convertamus animum; ex illa satis constat hoc simulacrum, cujuscumque sit, ectypon esse alicujus statuæ primitivæ, cujus frontem, faciem, oculos, personam, & mensuram eadem describit Inscriptio; Facies vero & oculi adscititii sine dubio erant ex alia quadam materia formati, cum corpus, vel substantia statuæ dicatur esse marmoris nigri ejusdem generis, ac marmor, ex quo conficitur ectypon. Nec hoc apud antiquos, etiam quoad oculos, insolitum erat, multæ adhuc comparent hodie statuæ quibus oculi gemmei, vel vitrei olim inserebantur, aliæ quorum facies, & voluta, qua circumvestiuntur, diversa ab illa aliarum partium materia constat.

Nu-

Numerus I. inſcriptus naſo ordinem inter multa ſimulachra indicare videtur; hæc igitur Dea, ſive in templo aliquo, ſive in alicujus Principis palatio primum locum tenuit. Aliquid huic ſimile videre eſt in villa Negroni Romæ, ubi baſi ſtatuæ truncæ inſcribitur græcè nomen Themiſtoclis, quod precedit numerus Romanus I., exaratus forſan juſſu Domini, cujus erat; poſtquam Romæ advenerat.

Nec Ægyptiacum quis malè cautus, ubi nihil opus eſt, dubitet hoc Idolum, nec Sinenſe ſuſpicetur. Ægyptiacum planè demonſtrat marmoris ſpecies non perfectè nigri, verum maculis minutiſſimis albis intertexti, quæ pro majori parte oculo ſeparatim vix viſibiles, multitudine tamen colorem quaſi cinereum petræ imprimunt. Ex hoc marmoris genere Ægypto peculiari conficiuntur ſphinges plurimæ, &

mul-

multa alia illius gentis monumenta indubitata. Huic accedunt sculpturæ stylus, ut modò dixi, capitis ornamenta, vultus forma, & characteres faciei pectorique exarati, nec de hac re unquam dubitavere rerum antiquarum studiosi, quibus visu hoc innotuit Idolum, pro Dea *Iside* multoties acceptum, nec dubitabunt, nisi disquisitionis, quam super hac re satis fæliciter instituimus, successus, & fama homines naturaliter in his rebus incredulos in dubia præcipitet nova, & ad omne pellat subterfugium, potius quam ut veritatem, quam aversantur, amplecti cogantur.

Ignoscite, Illustres Academici, non vos, sed viros novos, pensiculatè suspiciosos, & quasi insensibiles adloquor; humanitatis est infirmitati horum hominum, qui deficiente ingenii acumine vim in hebetudine collocant, & quia nihilo moven-

ventur, quod sensus merè materiales transgreditur; se fortes esse opinantur, quantum fas est, indulgere. Utique si simulacrum hoc, quod triginta plus ab hinc annis Universitati Taurinensi donatum fuit a Rege Victore Amadeo, & quod antiquissimis, non recentioribus Sinensium characteribus exaratur, ementitum esse velint, ut a primis temporibus consecrata religionis monumenta omnis generis falsa esse, & conficta contendunt audacter aliqui, numquid & Obeliscos adhuc Romæ consistentes in malum aliquem finem olim fabricatos fuisse suspicabuntur? Scepticorum incircumscripta mens nullos novit limites, nec metam. Hæc inter nos agitabantur Romæ joca; instare nihilominus super hac re seriò fortiusque libet, non ut Obeliscorum antiquitatem evincam; hoc aliorum sit, si res postulaverit, munus, sed
ut

ut Obeliſcos, & ſimulacrum hoc Taurinenſe vel utrinque verè antiqua, & Ægyptiaca, vel utrinque ementita eſſe contendam; & ſi huic non cedant argumento, me parum admodum, ut in aliis multis mihi jamdudum mos eſt, quidquid velint, vel dixerint de hac re movebit; *qui vult decipi, decipiatur*.

Nonnulli ex characteribus huic ſimulacro Taurinenſi inſcriptis inveniuntur miſti ſignis ſymbolicis, & ſphingibus, Obeliſcis, ſtatuis, aliiſque monumentis Ægyptiorum Romæ jam conſiſtentibus exarati. Quatuor multoties, & planè ſimiles quinto, characteri inſcriptionis Taurinenſis a capite columnæ in tabula appoſitæ, ſeptimo, nono, & decimo, ego & alii ſimul obſervavimus, ut non loquar de duobus ſymbolis *Serpentis*, & *Sagittæ*, nec de aliis tribus characteribus, qui imperfectam ſolummodo utrinque

que similitudinem referunt. Consulendi sunt omnes Obelisci inscripti Romæ, duæ sphinges villæ Burghesianæ in area domus posteriori, duæ Statuæ Ægyptiacæ in villa Albani, & alia monumenta, ut hæc veritas oculis innotescat.

Quatuor vero jam invenisse præter duo signa symbolica ex viginti novem solummodò characteribus, quibus constat Inscriptio, si combinati accipiantur, (ut combinari debent aliqui ad modum, quo similiter combinantur in dictionario Sinico) vel ex triginta duobus simplicibus, si separatim sumantur, quis expectet, si consideret rationem, quam præ se ferunt triginta ad triginta forsitan mille? Nec pauciores numero credam fuisse characteres apud Ægyptios olim, incommodum quod Alphabeti inventionem genuit, cum Sinensis lingua jam continere asseratur sexa-

ginta, vel ſeptuaginta mille, numerum, ad quem pervenire dicuntur aliqui ejus gentis Doctores. Hi cum aliis forſan inveniendis, adhuc enim levi ſatis induſtria in hanc rem inquiſivi, omne mihi dubium eximit de ortu, & patria tam Inſcriptionis, quam ſimulacri Taurinenſis.

Qui vero Simulacrum hoc Sinenſe forſitan eſſe volunt, illis ſculpturæ ſtylum, ſi quid de his rebus noverint, ornamentorum genus, oculorum ſitum rectum, non obliquum, vultus denique totius characterem penſitanda, & perpendenda relinquo. Si hæc, ut fidem præſtent veritati non ſufficiant, noverint inſuper Idolatriam apud Sinenſes multis ſæculis poſteriorem certò eſſe hoc Idolo. Religio enim numinis falſi Fo, nonniſi longo poſt Chriſtum natum tempore, ipſis hiſtoricis illius gentis omnibus teſtantibus, novem circa circiter, ni fallor,

lor, sæculis ab indis invecta in chinam penetravit; nec tale aliquod Idolum exhibet in toto imperio templum aliquod horum hominum, si fides auctoribus sit habenda, qui de hac re tractavere, & formas nobis Deorum Sinensium exhibuere. Nimia industria forsitan rem tetigisse videor, sed palpabili quodammodo veritate mihi opus erat, & in vertiginem scepticismi, qua circumaguntur tot jam homines, *suos enim quisque patitur manes*, delapsus, dum non adhuc audita refero, omnibus viribus in remigando, ut cum mercibus evadam, contendendum est; verum navigationis nondum hic finis esto, si venti secundent prosperi.

Novus etenim mihi, & illimitatus in dies sese campus aperit. Astronomiam antiquissimam, & apud Sinenses, & apud Ægyptios novimus, exinde mihi ad hanc rem ma-

gis adhuc elucidandam exorta eſt firma perſuaſio, quod characteres Ægyptiorum antiqui, qui rebus aſtronomicis inſervierunt, qualeſque ſæpe amuletis, & ſigillis omnis generis hic Romæ inveniuntur exarati, adhuc in uſu apud Sinenſes inveniri poterint. Horum uſus quippe magis ſtabilis eſt, & mutationi minus ſubditus, cum a doctis tranſmittatur ad doctos, quorum accuratio major eſt, quam illa multitudinis, nec populo hi ſelecti characteres, & ſcientifici inſerviunt integro. His confiſus tres characteres Ægyptiorum antiquos rebus inſervientes aſtronomicis, qui ſoli adhuc mihi in manus inciderunt, primo quaſi intuitu cum R. P. Jacquier in libro Sinenſi aſtronomico, qui in Bibliotheca Collegii Propagandæ Fidei hic Romæ ſervatur, inveni, quorum duo quam ſimillimi, alter penè ſimilis extitere. Dum ſic omni

modo

modo res non animis ſolum, ſed & oculis obverſatur, lux majori radiorum undique concurſu emanabit fortior.

Aliud mihi, in mentem incidit propoſitum hujus aliquanto diſpar, longius extenſum, magis utile, ſed ad idem quaſi recidens. Characteres penè innumeros quotidie hic Romæ invenio mixtos ſignis ſymbolicis, & undecim Obeliſcis inſcriptis jam Romæ extantibus, humanis figuris, ſphingibus, leonibus, & aliis ſtatuis exaratos. Horum monumentorum quædam publici juris ſunt, alia ad nobiles ſimul & privatos multos pertinent, ſed ad omnia ſat facilis eſt acceſſus. Obeliſcus maximus, qui nunc jacet proſtratus, & confractus, olim vero ab Auguſto erectus fuerat in Campo Martio, ut Gnomonis vices ageret horologio circumſcriptus ſolari, omnium antiquiſſimus, & Seſoſtridis

esse creditur. Hic penè totus plurima multitudine exhibet signa symbolica, & satis paucos characteres. Alter vero Obeliscus, qui ante Lateranensem Ecclesiam erigitur, & coævus obsidioni Trojæ esse creditur a Constantino Magno est invectus Alexandriam, ut ad Constantinopolim indè transveheretur; post mortem vero Patris Romam ab uno ex Constantini filiis translatus est. Hic similiter symbolis abundat, paucis vero characteribus gaudet. Tertius Obeliscus minutioris multo molis, quem diligenter observavi in hortis Medicæis, penè totus symbolis exaratur, & nonnisi duos characteres exhibet, quorum unus multoties in omnibus aliis hujus gentis monumentis, quæ Romæ extant, repetitus idem est ac decimus in inscriptione Taurinensi, & magnitudinem personæ alicujus vel rei significat. Nec mirum; hæc utique idea

fat in his rebus obvia, cum comparativa planè ſit, non facilè ſigno merè ſymbolico exprimitur, ſed charactere indiget arbitrario. His addi poterit menſa Iſiaca, quæ Taurini in Regis palatio aſſervatur; hæc tota quaſi ſymbolis oppleta paucos ſatis benè definitos continet characteres. E contrario vero alia ſunt & multa Ægypti monumenta Romæ, quæ characteribus abundant, & minori multò numero, ſive proportione ſigna ſymbolica exhibent. Hujus generis ſunt duæ ſphinges villæ Burgheſianæ, & duæ ſtatuæ Ægyptiacæ in villa Albani, quarum una, quæ flexis genibus ſuſtinetur, non ſolum plures characteres dorſo exaratos, ſed ad baſim duas lineas integras ex puris quaſi characteribus compoſitas continet. Alia multa ejuſdem planè generis nuperrimè monitus fama adhuc non viſu mihi innotuerunt. Inter ea an-

numerandus est Obeliſcus, qui templo, quod *Pantheon* dicitur, adſtat, quem exacto non adhuc ego ipſe ſubjeci examini, ſed non raris inſcribi characteribus & paucis admodum ſymbolis ab aliis fide digniſſimis didici.

Hinc ſatis facile mea opinione colligitur, quod & naturæ rei convenit, antiquiora illius gentis monumenta nullos, vel pene nullos, ſi cum ſymbolis comparentur, exhibere characteres, puris vero quaſi conſtare ſignis ſymbolicis; quoniam enim ſenſu antea quiſque quam mente utitur, primum Scripturæ genus, ut & nuper apud Mexicanos invenimus, ſimbolicum plane erat, & picturæ quædam ſpecies. Hoc ſimplicitati priorum temporum ſat conveniebat, hoc & intellectui humano in materiales prius & ſenſibiles ideas erumpenti, in quas, ſi animales quidam, ut ita di-

dicam, ex recentioribus auctores prævaleant, videtur senio quasi confectus velle reverti, plane tunc sufficiebat: progresso vero ulterius in moralia magis, & metaphysica, lingua simul se sensim magis & magis in dies perficiente, characteres omnino necessarii erant arbitrarie assumpti, & ideo magis liberi, donec omni soluto tandem vinculo evanuere signa symbolica, & in characteres puros ad morem Sinensium, vel in Alphabetorum elementa varie ad libitum combinanda abjere, vix ullo prioris status relicto tractu, vel memoria, ad hoc planè reveniunt, quæ Clemens Alexandrinus de vario scribendi genere dicit, quod in usu olim apud Ægyptios fuit, loquens de Hieroglyphica, id est, sacra illius gentis scriptura: „ unam „ speciem utique per prima ele- „ menta Κυριολογικην, idest pro- „ prie

„ prie loquentem nominat, alte„ ram vero ſymbolicam, ideſt, „ per ſigna ſignificantem aſſerit [1].

Quid igitur prohibet, quin explicationi harum omnium inſcriptionum, quæ jam Romæ extant, quantum fas eſt, applicetur idem Lexicon Sinicum? hujus rei qui ſit expectandus ſucceſſus, quæ ſpes formanda, ſat Lectori, ut mihi videtur, ex prædictis conſtat. Hac & Ego ipſe ſpe deductus jam ſatis fæliciter præluſi, experimentumque cepi, quod votis meis favorabile fuit; Ex duobus etenim Obeliſcis Lateranenſi, & Barberiniano, Sphingibus Villæ Burgheſianæ, Leonibus apud Thermas Diocletianas, duabus ſtatuis in area Capitolina, alteriſque duabus in

1 *Clemens Alexandrinus, Lutetiæ Pariſiorum apud Matthæum Guillimot pag. 555. qui plura de hac re velit conſulat hunc Auctorem.*

in villa Albani, vel meo, vel amicorum meorum labore centum circa circiter characteres promiscue sine ullo ordine transcriptos Interpreti Sinensi examinandos tradidi. Ex his sedecim levi satis labore inventos, brevi temporis spatio retulit cum sua quemque significatione, præter illos quatuor, quos jam inveneramus, qui & Inscriptionis Taurinensis fuere, & ab omnibus fere aliis hujus gentis monumentis referri dixeram. Horum plurimi similiter multoties repetuntur ubique super eadem monumenta, & significant *Mons*, *decem*, *vetustas*, *aqua*, *homo*, *oculus*, *os*, *clavis*, *subtus*, *Regina &c.*

Si nullis igitur, vel paucis admodum super monumenta Egypti, quæ Romæ extant, signis symbolicis hi characteres exquirendi intertexti essent, facilis esset illorum interpretatio. Experiri itaque rem libet

libet in omnibus Inſcriptionibus hujus generis pure, vel pene pure characteriſticis, quæ in Europa inveniri poterunt, quales plurimas poſſidet unica Civitas Roma, & alias mihi aliunde ex ipſa terra illarum natali Ægypti quærere mihi propoſitum eſt, mediante clariſſimo Medico Donati, qui in illis regionibus juſſu Regis Sardiniæ ad illuſtrandam hiſtoriam naturalem, & has res peregrinatur; non ſolum igitur ſenſum aliquando integrum ad obſcuriſſimam inter omnes alias hiſtoriam illuſtrandam eruere hoc modo plane poſſibile eſt, ſed & ubi plurimi abundant characteres, & in ipſa ſigna ſymbolica, quæ interveniunt, lumen hac methodo inijci poterit, quod certam ſymboli ſignificationem, nullo dubio interveniente, determinabit. Ad eumdem modum apud nos ſatis frequenter evenit, ut obſoletum, vel

aliter ignotum verbum pluribus aliis in eadem phrasi bene notis intertextum lumine elucescat, & innotescat alieno. Nec temere forsan spem inanem me concepisse quis credet, si & glossarium quoddam in dies augendum, & his symbolis explicandis aptum institui posse paulatim speraverim. Utcumque res evenerit, hæc mihi pro præsenti tempore proponere sat placet, sed & exequi statutum est, quantum per tempus, & tenuem simul rem licuerit; nec sine certis impensis hæc fieri possunt, nec multum forte ob Bibliopolarum infamem venalitatem proficere licebit, qui inter opera, quæ prodire conantur, obstetricum Ægyptiacarum more antiquo mares suffocant, fœminas, & ea quæ voluptatem, corruptosque mores respirant, fovent, & nutriunt. Si quid ultra librorum titulos noverint,

rint, his fabulam de vetula, & gallina, quæ aurea deponebat ova, legendam traderem; verum ſurdos alloquor, nec mihi hunc apologum, quem mera fors, & fœlix rerum combinatio a me neutiquam prævisa, potius quam industria, aut ingenium in hac investigatione adjuvit, ſed aliis, quorum virtus major eſt, & potentia; & ſi alii doctiores, ſimul & valentiores ad hanc rem promovendam mecum concurrere ſuis viribus, & ingenio recuſent, non multum exinde mihi delectamenti, quantumvis hactenus arrideat fortuna, nec Orbi literario emolumenti promittere audeo.

Cæterum conſuetudo illa inſcribendi genis, pectori, dorſo, coxis, & tibiis ſtatuarum characteres Ægyptiis multo familiaris fuit. Herodotus duas ſuis temporibus extitiſſe ait ſtatuas Seſoſtridi erectas, quarum pectora ſuper ab humero ad humerum

rum legebatur hæc inſcriptio: *his humeris hanc mihi terram acquiſivi, quæ mihi in dominium ceſſit* [1], eodem libro idem Auctor deſcribit ſtatuam Sethoni erectam, ex cujus ore, mento, ut opinor, inſcripta hæc verba proceſſere: *quicumque me contemplatur diſcat pietatem colere*. Pocockius in deſcriptione Ægypti loquens de Memnonis ſtatua inſcriptam dicit totam a ſummis coxis uſque ad pedes infra variis variorum hominum ex omni gente nominibus, qui hanc ſtatuam verba proferentem audierant, inter quæ eminet & illud Germanici: imo Romæ adhuc videre eſt frequentiſſimè Statuas Ægyptiacas, quarum dorſo, aliiſque corporis partibus exarantur characteres plurimi ſignis ſymbolicis intertexti. En altera ſatis efficax ratio, cur ſimulacrum hoc Taurinen-

ſe

1 *Herodotus lib. II.*

se ad hanc gentem pertinere censendum est, & illi sit indubitatò attribuendum.

Quod attinet ad nomen *Shi-Sou-Chi*, quod ex inscriptione, de qua hic agitur, eruitur, quæ sit illo nomine persona designata, mei parum interest. Sufficit planè ad rem nomen Ægyptiacum esse, qualia, vel eadem, vel paulo dissimilia præbet illius gentis historia; ut non immorer verò inter varia *Sesostridis* nomina a Marshamo ex auctoribus antiquis collecta, ne quidem illis duobus *Shishak* [1] ex Hebræa Biblia, & *Sochis* ex [2] Plinio, quæ quam proximè accedunt, si simul combinare nomina ab aliis gentibus corrupta liceat, ut inde verum eruatur, invenimus alia duo nomina duorum Ægypti Regum apud Historicos illius

1 1. *Reg. cap.* 14. *v.* 25. & 2. *Paralip. cap.* 2. *v.* 2. 5. 7. 9.

2 *Lib.* 36. *cap.* 9. 10. 11. *Secundum Cod. Riccard.*

lius gentis, quæ adhuc propius huic nomini *Shi-Sou-Chi*, accedunt, *Sasouchis* utique secundi hujus regni legislatoris, & *Asouchis*. Cæterum in me non suscipio determinandum utrum nomen *Shi-Sou-Chî* huic Simulacro appositum sit illius Regis, qui statuam primitivam, sive Archetypum erexit, vel divinitatis, aut personæ, cui consecrata fuit. Utroque modo res sumi poterit, prout Inscriptionem legere, ordinatis hoc, vel illo modo lineis perpendicularibus, lectori voluntas fuerit.

Si enim nomen in ultimo loco ad morem Sinensium recentiorum, quem sequutus sum in hac Inscriptione interpretandâ, collocemus, tunc probabiliter nomen *Shi-Sou-Chi* est illius Regis, qui Archetypum erexit, & consecravit; si verò ordinem litterarum perpendicularium alium quis esse velit, & incipere a

dextro ſerie ſemper continuata uſque ad latus ſiniſtrum Simulacri procedendo, tunc nomen *Shi-Sou-Chi* illius perſonæ poterit eſſe, cui erecta eſt Statua primitiva: Senſus quippe tunc erit, *Shi-Sou-Chi præſenti tempore tanquam Dea veneratur, quæ nimis aut valdè pulchra, prius erat; perſona magna hæc eſt; figura ejus &c.* de hac re judicent rerum antiquarum, & hiſtoricarum periti.

Vocem *perſonæ* characteri nono appoſui; novi benè quod Actoribus Theatricis ſenſu maximè ſtricto ſolummodo conveniat, quamvis & ſenſu hic reddito a Cicerone, ni fallor, uſurpetur; attamen characteris Ægyptiaci ſignificationem veram reddendo melior videbatur, & aptior quam alia quævis: litteralem, & maximè ſimplicem interpretationem volui, quæ Inſcriptioni antiquæ magis conveniebat, de ſenſu pluſ-

plusquam de sermonis latini stylò sollicitus; Sed de hac re viderint Grammatici.

Cæterum ut uno intuitu, quæ sparsim dixi, jam recolligam, & veritates inde enatas Lectori indicem, simul & subsidia, quæ ad partem historiæ antiquæ elucidandam, illam Ægypti, quæ obscurissima est, ex hac investigatione derivari poterint; non exindè directè colligere licebit primos Sinenses Colonia facta, ut olim sæpè fiebat, ex Ægypto manasse, quamvis, & hoc sibi facilè persuadere quis poterit, qui omissa omnia alia consideratione multitudinem incolarum illius regionis immensam ab omnibus penè historicis notatam, simul & Oceanum per mare rubrum Orientem versus apertum consideraverit cum extenso, quod olim exercuerunt Ægyptii, commercio; nec exindè ullatenus consequitur Ægyptios, & Si-

Sinas eadem lingua uſos fuiſſe ; poteſt enim fieri, ut regiones illæ Orientales jam a barbaris indigenis, prout hiſtorici Sinenſes narrant, antè excultos mores, vel ut melius dicam, ante viſos Ægyptios occupatæ fuerint, qui non linguam, quam ante poſſederant, & quæ barbariem ſat adhuc redolet ex monoſyllabis diſſonis penè tota compacta, ſed ſolum ſcripturæ genus hoc characteriſticum, & ex natura ſua univerſale, artes, ſcientias, mores, ſive virtutes morales, & gubernandi vim didicere. Linguam autem primitivam, & barbaram vel puram, vel ſaltem parum immutatam, & politam Ægyptiorum conſuetudine retinere poterant, & ſolum hoc ſibi ab ipſis derivare, & adoptare ſcribendi genus, ratione habita non ad linguam Ægyptiacam, ſed unicè ad ideas his characteribus expreſſas, quos & ſermonis ſui nati-

vi,

vi, imo etiam & linguæ suæ syllabis separatim sumptis eodem tempore applicaverunt. Hoc evenit modo, quod & scripturæ generi planè convenit, ut nationum omnium finitimarum Sinensibus, sive in Continenti degant, sive Insulas propè sitas occupent, unaquæque characteribus utatur Sinensibus, & facilè libros horum hominum, sed nativo sermone perlegant, quamvis lingua Sinensis sit illis planè ignota. Qui characteres numericos omnibus communes Europeis, quos unaquæque gens sermone suo nativo perlegit, considerat, hoc quod modo dixi de Sinensium characteribus facilè intelliget; una mihi ratio sat fortis modo occurrit, ut diversam fuisse Sinarum, & Ægyptiorum linguam existimem, quod Sinenses litteras B.D.R.X.Z., quarum aliquæ, si non omnes, Ægyptiis familiares erant, non admittant, nequidem pronunciare valeant.

Nec

Nec contra hanc opinionem, quam sat probabilem existimo, quidquam facit, quod tres ultimi characteres inscriptionis Taurinensis ad morem Sinensium pronunciati nomen planè Ægyptiacum reddant, vel quod ad idem recidit, eumdem sonum utrisque gentibus communem. Omnis enim lingua in monosyllabas, quæ prima sunt illius quasi elementa, redacta, eosdem propè continet sonos, qui eisdem exprimuntur, vel exprimi possunt characteribus etiam apud nos, paucis solummodo exceptis, qui unicuique genti peculiares sunt. Non mirum igitur tres simplices characteres eumdem propè sonum reddere, cum nomen proprium exprimant, & cum idem omnibus Europæ linguis quantumcunque diversis accidat, quando de propriis nominibus agitur; hoc enim nullo modo impedit, quin lingua Sinensium alia

pror-

prorſus fuerit ab illa Ægyptiorum, præſertim ſi hi characteres lingua Si-nenſi, nullum planè ſenſum reddant, quippe cum ut ſenſum aliquem red-dant etiam in hac lingua, quæ mo-noſyllabis penè tota conſtat, eorum non minus, quam aliorum omnium characterum apud hanc gentem uſi-tatorum ſenſus, & ſignificatio non ſolum dependeat ab accentu, quo variato, variatur ſenſus, ſed & a combinatione cum aliis vel præce-dentibus, vel ſubſequentibus, quæ eidem monoſyllabæ ſenſum planè diverſum imprimere, vel omni o-mnino ſenſu privare poterit. Hinc eidem characteri eumdem quaſi ſo-num, ſive ſyllabam ab utraque gente attribui planè poſſibile eſt, abſque eo quod lingua unius ſit illa alte-rius; imò & in hac lingua Sinen-ſium notatione inſuper dignum eſt paucas numero monoſyllabas mul-tiplicatis ultra modum, numerum-

que ſenſu, & characteribus, ſine fine combinatione & accentu variari. His conſiderationibus addi poterit, quod linguæ primitivæ, quamvis diverſæ, minus tamen ab origine communi remotæ ſimpliciores fuerint quam linguæ recentiores, & magis ſibi invicem ſimiles.

Jam vero Scriptura hac characteriſtica, & per conſequentiam omnino directam artibus ſimiliter & ſcientiis, quæ poſteriores utique a ſcribendi arte dependent, ab una gente ad alteram derivatis, quid exinde directè inferri poterit facile quis vel minime oculatus percipiet. Jamdudum Ægyptios primos inter omnes homines artium, & ſcientiarum inventores dixere veteres, nec difficili labore omnis, quæ ad Europam ſimul, & Aſiæ magnam partem ſcientia, & rerum cognitio manavit, ad hoc centrum redigi poterit; agitur vero hic de

re-

regione maxime dissita, cujus nulla, vel pene nulla apud veteres cognitio fuit, & quæritur quis cui Ægyptius, vel Sinensis facem in his rebus prætulit, cum vinculo olim arctissimo simul uniti hac investigatione compareant. Ab hoc scripturæ genere, quæ symbolica simul, & characteristica fuit, sensimque a symbolis ad characteres processit, cujus usus, & inventio enatas artes, & scientias, non minus quam gentis historiam præcedat necesse est, lis plane determinanda est, & solvendæ sunt tabulæ. Ut igitur ad simplicitatem suam, quam in origine habuit, redigatur hoc inventum, memoria semper retinendum est signa symbolica, quæ nuperrime apud Mexicanos, invenimus, qui pictura pura ad ideas suas exprimendas utebantur, additos postea & multiplicatos characteres præcessisse, & hoc satis innuunt ob-

observationes jam a me Romæ factæ, ubi Obelisci, quo antiquiores eo pauciores exhibent characteres, & eo pluribus abundant symbolis. Hic status igitur litterarum primus esto, vel quasi primus; jamvero facili consequentia hinc erui poterit Sinas ab Ægyptiis primas litteras, seu potius characteres didicisse, tum solum, & non antea, cum hæc ars quodammodo perfecta fuisset, multiplicatis characteribus arbitrariis, ablegatis vero symbolis; cum enim maxima signorum symbolicorum abundantia, quorum olim fuit usus apud Ægyptios familiarissimus, adhuc super eorum monumenta appareat, & nulla pene, vel rara admodum horum vestigia etiam in pervetustis Sinarum codicibus, vel aliis quibusve monumentis illius Imperii inveniantur, neque horum symbolorum, vel minimam habeant ideam

Si-

Sinenses recentiones, Ægyptios primos fuisse artium, & scientiarum inventores, Sinasque longe præcessisse satis constat. Uno verbo, harum duarum Gentium unam ab altera litteras derivasse investigatione hac plane demonstratur; Sinarum verò scientia secundo solum litterarum statui coæva est, & primi status nulla vel pauca admodum retinet vestigia; consequentiam vel nullus non videt, & de hac re plura dicere supervacaneum esset, si cum incredulis mihi res non esset.

Rursus si Sinarum gens colonia ab Ægypto facta manasset, vel artibus, & scientiis inveniendis, & stabiliendis Ægyptios præcessisset, Pyramides, Obeliscos, statuas colossales, & alia hujus generis vasta monumenta signis symbolicis exarata apud eos invenissemus. Humanæ naturæ, artiumque statui infantili sat hujus generis conveniunt, quibus stupefiunt homines ru-

rudes, opera, ut pueri magis delectantur monstrosis fabulis, quam simplici veritate, quantumvis compte fuerit, & eleganter repræsentata; quid autem, vel cujus rei memoriam apud Sinas invenimus, quæ antiquitatis ab ipsis sibi vindicatæ nobis fidem facit? nihili prorsus, nisi quod ab Ægypto jam florenti facilè satis una cum mercibus inferri poterat, multarum rerum minutiorum formas, & modulos, ornamenta, quibus puerilia multa ex suo sensu deprompta addidere, Architecturæ satis modicæ accomodata, omnis generis instrumenta, artes, scientias, quales tunc olim extitere, imperii, populosque gubernandi rationem, scripturæ normam, etiam & historiam Ægyptiacam, quam suæ præviam, quâ in altiora protraheretur tempora, intexuisse satis evidenter probavere Academici jam memorati; nihil autem quod nonnisi

nisi Ægyptum ipsam visitando visu locali innotescere potuerat, non idolatriam, non sculpturæ artem ad meliorem Ægyptiorum normam, non musicam nisi rudem satis, & nautis convenientem, non sepulturæ ritum Ægypto peculiari quadam superstitione sacrum; uno verbo mores nullos civiles, quæ cæremoniis exterioribus exprimuntur, vel penè nullos, sed eos solum, qui ad culturam animi, virtutesque morales pertinent, inter quas apud Sinas maximè eminet erga Parentum mortuorum memoriam rereverentia, adoptato spiritu super hac re Ægyptiorum, non ritibus externis, quos nunquam viderant, & quorum nulla sunt apud Sinas vestigia: neque si navigatione longa, & appulsu ad oras maritimas longe dissitas res, ut satis probabile est, effecta fuerit, ullus sane, qui has duas gentes noverit, Ægy-

ptios

ptios a Sinis exscultos dixerit, si peritiam, & audaciam veterum Ægyptiorum comparaverit cum timiditate, desidia, & imperitia in rebus nauticis, quæ usque ad hodiernum diem Sinis dominantur, quod & nautis Europeis satis notum est.

Quid autem ante cognitam scripturam de historia Sinensium plane fabulosa hoc intuitu fit, illa utique, quæ diluvium longe antecedere a quibusdam, qui *veteres avias nobis*, ut ajunt, *de pulmone revellunt*, piè creditur, vel quæ sit illis fides habenda doctis simul, & indoctis judicandum relinquo. Ad Ægyptum igitur redit lis contra Scripturæ Sacræ chronologiam, & veracitatem suscitata. Causa super hac re finita est, & inter Sinas sibi refugium quærere mera jamdudum adversarios desperatio pepulit; quid enim ex monstrosis Ægyptiorum fabulis, & tot commentitiis dyna-

stiis

ſtiis eruere vis humana potuerit ſatis jam experientia innotuit, & qui ſpe inani deluſi jam has res in hunc malum finem ſcrutinio ſubjecere acus leve contra triticum apparenti mole deceptos ſe ponderaſſe experti ſunt. Et tamen hi, quos altera generatione jam elapſa ſibi contrarios in hac rē habebat religio, majori robore virtuteque pollebant, quam decem ſciolorum unita vis, qui nunc ſolutos captant inter convivia riſus, quales degener hoc parturit ſæculum, dicteriis ab ore ad os tranſeuntibus leviter, non, ut olim, ſcientia firmiter armatos. His irritis adverſariorum conatibus, qui ſatis rem per ſe probant, accedit argumentum ex phyſica deſumptum ſatis palpabile, ut mihi videtur & demonſtrativum. Tempore Myris Ægypti Regis ſufficiebat altitudo quindecim cubitorum, ut inundaretur a Nilo Ægyptus,

ptus, nunc ob elevatam terræ superficiem annuis a superioribus locis abreptis, & depositis ex aqua sedimentis, vigintiquatuor, vel vigintiquinque cubiti necessarii prorsus sunt ad inundationem præsentem, ut ex Auctore recentiori nuper collegi: Ergo vel olim, si in tempora, & tot annorum millia, quæ Scripturæ Sacræ chronologiam anteunt, evehamus oculos, Ægyptus aqua maris penitus oppleta, & immersa non extitit, vel præsenti ætate ab Ægypto excluderetur Nilus, & inundationes annuæ jamdudum Soli elevatione impeditæ, & restrictæ cessassent. Hæc cum ita sint spes mihi non parva incidit, quod & pretium mei qualiscumque in hac re laboris ut sit quam maximè volo, tot imperitos simul & imprudentes Viros, Philosophos sanè non dicam, qui vitæ tam brevis, quæ nobis hic obtingit, finem & pretium planè ignoran-

rantes Mundo perenni, ut olim Romani in hac re ſatis hebetes *Romæ Æternæ*, libationes fundunt, ad rationem ſanam denique; & ad mores integros reverſuros. Utcumque ſit, cauſa ſub oculis poſita, & quaſi domi rurſus, ex quo in Ægyptum redierit, a regionibus, ubi exulaverat, tam diſſitis reportata, non ultra fabulis ab extremo terræ petitis ſimplices, & imperitos deludere ulli hominum, cujuſvis ſit in re litteraria famæ, nominis, aut virtutis vel potentiſſimo licebit. Hæc ſunt, illuſtres Academici, quæ in præſens tempus vobis communicanda ſumpſi, interim inveſtigationem hanc exitu ſat fælici hactenus donatam, ulterius quantum progredi per tenuem mihi vim fas erit, promovere, & perficere inſtituens. Conſiliis veſtris, & approbatione munitus multa ſibi promittere poterit, vel in his rebus peritiſſimus,

præsertim vero, qui his auxiliis, quam maximè indiget, ut alia plurima Ægypti monumenta assequi similiter interpretatione data, possit, & Chaldaicarum forsan inde litterarum, quarum jam nonnullas super Obeliscos animadvertit, derivationem evincat.

Datum Romæ septimo Idus Septembris anno 1761.

Humillis. & Addictiss. Servus
TURBERVILLUS NEEDHAM
ex Societate Regia Londinensi.

EXTRAIT

D'une lettre de Monsieur Dutens chargé des affaires [redacted] *de sa Majesté Britannique à la Cour de Turin en response à celle, que l'Auteur lui avoit adressé pour le prier de faire certaines recherches sur l'origine du Buste, dit d'Isis, à la cour de Turin.*

J'Ai reçu vôtre lettre du 29 d'aoust, & j'ai été charmé d'apprendre la suite du succès de vos recherches sur les caracteres du buste d'Isis. Je l'ai communiquée a tous vos amis .... tous se rejouissent sincerement de la decouverte .... j'ai été hier chez S.A.R. Le Duc de Savoye; vous ne pouvez vous imaginer

avec quelle bonté ce Prince a reçu cette marque de vôtre attention, il m'a bien chargé de vous remercier, de vous dire, qu'il étoit bien aise, que vous lui eussiez fait part de vôtre succés, & qu'il auroit beaucoup de plaisir à voir votre Dissertation ..... il m'a informé, que le buste d'Isis en question avoit été apporté de Rome à Venise du tems des Gots avec la Table Isiaque, que vous connoitrés; de Venise il avoit passé à Mantoue dans la Maison de Gonzague, de qui la Maison de Savoye l'avoit eû, ainsi que toutes les autres antiquités Egyptiennes, qui sont à l'Université; en fin voyez ce que Montfaucon dit

dé

de la Table Isiaque, le buste d'Isis à suivi le meme sort. C'est aussi ce que le Roi en a dit au Marquis de Fleury, que j'avois priè d'en entretenir sa Majesté....

A Turin 9. de Sept. 1761.

FIN.

Pag. 34. ad finem sic corrige

Religio enim numinis falsi Foe, nonnisi post Christum natum, ipsis historicis illius gentis omnibus testantibus, sexaginta quinque annis ab Indis invecta in Chinam penetravit.

APPROBATIO

JUſſu R.mi P. Ricchinii Or. Præd. S. P. A. Magiſtri, legi Opuſculum cui titulus: *De Inſcriptione quadam Ægyptiaca Taurini inventa &c.* in quo cum nihil deprehenderim, quod Orthodoxæ Fidei, aut bonis moribus adverſetur; contra verò multa in eo eſſe animadverterim, quæ ad Antiquitatis cognitionem & literariæ Reip. commodum valere plurimum poſſint; cenſeo in lucem edi poſſe. Romæ ex Colleg. Romano 17. Septembris anno 1761.

Contuccius Contucci Soc. Jeſu.

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Pat. Mag. Sac. Pal. Apost.

D. Archiep. Nicomed. Vicesg.

IMPRIMATUR,

Fr. Thomas Augustinus Ricchinius Mag. Sac. Pal. Apost. Ord. Præd.

